

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PK LIT. Ч. 51. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 16-го березня 1944. No. 51. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, March 16, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-8231. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО РІВНУ ПЛАТУ ЖІНОК І МУЖЧИН

ОЛБЕН (Нью Йорк). — Законопроект Тода, що передбачує зрівняння плати жінок з чоловіками у промислових підприємствах, перейшов в Асамблею без дискусії й без спротиву. Його передали тепер елейтовому сенатові до застанови й еветуальної рівнозвучної ухвали. На підставі законопроекту плата жінок буде зрівняна з платою чоловіків, коли йде про рівність обидвох полові й лише в деяких ділянках промислу, де йде про різницю сил при роботі, можна буде окремо думати про працю жінок. За кожне легковаження цього закону підприємства будуть платити \$50 кари до стейтвого фонду. Але релігійні, добродійні та наукові фундації, які не працюють для зиску, не підлягають цьому закону. — Легіслатива прийняла цей законопроект, що плата чоловікам понад 21 літ не сміє бути нижчою від плати жінок в промислових підприємствах.

3 інших справ важкою є прийняття законопроекту про творення окремих відділів для молодечих пороків („делінквенс“) при звичайних поліційних судах („меджистрейт кортс“).

СТРИМАНО ВІДКЛАДАННЯ СЛУЖБИ НИЖЧЕ 25 ЛІТ.

ВАШІНГТОН. — Директор Поборової Служби, Луїс В. Герші, проголосив постанову, що починаючи з сьогоднішнім днем будуть стримані всі випадки відволення військової служби для всіх хлопців нижче 25 літ життя. Щойно, хто має 26 рік може старатися про відволення служби з різних причин, головно через працю в „критичних“ ділянках військового промислу. Відповідні інструкції вже вислали до стейтвих директорів Поборової Служби.

СЕНАТ ПРИНЯВ КОМПРОМІСОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ГОЛОСУВАННЯ ДЛЯ ВОЯКІВ.

ВАШІНГТОН. — Сенат прийняв законопроект, який передбачує право голосування для воєнків у чинній службі при помочі федеральних балютов, але на підставі стейтрової приналежності, коли вони знаходяться поза границями краю. Колиб воєнк не дістав балюту від свого стейту вчас, тоді він може зажадати права громадянства, але в такому випадку воєнк буде міг голосувати лише на федеральних кандидатів.

АРМІЯ ЗАБУЛА ПРО СЕРЖАНТА НА ВІДПУСТЦІ.

АТЛАНТИК СІТІ. — Штабовий сержант Джан Б. Зізор з Конетикат вернувся в січню 1943. р. з африканської виправи і дістав відпустку зо служби. Військова команда сказала йому, щоб вивдав дальших розказів. По 13 місяцях мати сержанта дістала з воєнного департаменту повідомлення, що армія не може найти місця перебування її сина. Зізор зрозумів, що це вже час на вижидане припоручення і зголосився без проволочки до служби.

НАРОДЖЕННЯ ПЯТЕРНЯТ В АРГЕНТИНІ ТРИМАЛИ В ТАЙНІ.

БУЕНОС АІРЕС. — Гарна 42-літня італійська жінка Вальота Діліженті породила п'ятернята ще в місціо диліно, але тримала це в тайні, щоб її не докучали різні відвідувачі подібно, як це було з родиною Діонів в Канаді. Її чоловік Франко Діліженті є небагатим господарем на передмістї. Вони мали вже трое дітей перед тим. При породі п'ятернят була лише повитуха. Між п'ятернятами є три дівчинки, всі охрещені на імя Марія з додатком другого імени, і два хлопці, Карльос і Альберто. Газетярі, провиривши факт, дивуються, як можливо було втримати в тайні такий факт, що стався в столиці краю.

ГРІН ВІДКІНУВ ДОМАГАННЯ РУЗВЕЛТА.

ВАШІНГТОН. — Предсідник Американської Федерації Праці Вільям Грін оголосив, що федерація не приймає проекту президента Рузвелта, щоб Конгрес Промислових Організацій (СІО) мав свою окрему репрезентацію на конференції Міжнародного Бюро Праці, що збирається в Філадельфії 20. квітня. Як причину подав Грін це, що в минулому лише Американська Федерація Праці репрезентувала американські робітничі кола на міжнародному фронті.

ФАХОВИЙ ЗЛОДИН ВИРУЧИВ АДВОКАТА.

НЬО ЙОРК. — З доручення окружного прокуратора арештовано адвоката Е. Лерфелда, під замітом купування крадених річей від фахового вломника Семя Кроче. Адвокат мав боронити вломника за якісь злочинства, постарався за випущення його на волю за кавцією, потім порадив вломникови викрасти машини до писання і інші канцелярські прилади з одної фірми і заплатити ними адвокатові, а опісля згодосив признання клієнта, як винного злочинства.

Німецьчина нерівна Аліянтам в повітрі

ВАШІНГТОН. — Перехвалки Німецьчини про її висість у повітряній боротьбі рішучо не витримують критики, як це виказав заступник предсідника Ради Воєної Продукції Чарлз Е. Вайсон. Німці не лише перемажені в повітряній боротьбі, але вони теж недоотримують кроку в продукції літаків. Теперішня продукція літаків в Америці виказує 350 штук денно. Рівнобіжно йде продукція ще в Англії й інших аліянтських краях. Німці втратили багато літаків у боях на Середземному морю, а теж і на російському фронті. Донедавна Англія продукувала ще літаки на Тихому океані, а Злучені Держави випродукували в трьох роках 153,061 літаків, з них було 105,126 боєвих. Із усіх літаків є нинішніх тепер ще 122,000. Крім цього вислали 28,000 американських літаків на поміч Аліянтам.

ГЕЛІФЕКС ПЕРЕДБАЧУЄ ПРОПАГАНДИВНУ ВІЙНУ

БОСТОН. — Бритійський амбасадор до Злучених Держав порд Геліфекс остергав американське населення перед можливістю пропагандної війни збоку Німецьчини, щоб досягнути компромісовий мир. Це сказав Геліфекс у промові на обіді членів Бостонської Торговельної Палати. „Колі німецькі генерали“ — говорив, Геліфекс — „прийдуть до висновку, що вони перемажені, тоді перейдуть до оборони і будуть пробувати спричинити якнайбільші втрати в поході Аліянтів. Ми будемо мусіти платити кровю й слізми за кожну милу, яку ми добуємо. Водночас із завязатою обороною німці пустять в рух звязку політику офензиву“.

АМЕРИКАНСЬКА СУБМАРИНА ЗАТОПЛЕНА НА ЯПОНСЬКИХ ВОДАХ

ВАШІНГТОН. — Американська підводна лодка Корвіна запущилася задалеко від своєї бази на японських водах і пошла під обстріл японських гармат. Вона більше не вернулася із своєї виправи і тому треба вважати її за страчену. Це була одна з найновіших субмарин, містоті 1,525 тон, а випущена до служби в серпню 1943. р. Командантом Корвіни був 35-літній Родерік С. Руні з Нью Йорку. Крім цього було на ній ще 65 офіцірів і мужви як залози. — Ці відомости подав до прилюдного відома секретар флоту.

Чорчил натякає на блокаку Ірландії

ЛОНДОН. — Підчас дебати над політикою Британії супроти Ірландії в британському парламенті премієр Чорчил дав до зрозуміння, що Британії відий прийдеться повести проти Ірландії блокаду. Він дав теж до зрозуміння, що це буде тільки перший крок супроти Ірландії, себто що за ним підуть ще інші міри.

ФІНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВІДКЛАДАЄ РІШЕННЯ МИРА ДО НАСТУПНОЇ СЕСІЇ

ГЕЛСІНКА. — Фінський уряд подав комунікат, що фінський премієр Лівкоміс предложив парламентові на тайному засіданні звіг з відповіді советського уряду на пропозицію Фінляндії щодо мира та що парламент постановив відложити справу до наступної сесії. Шведська преса пояснює, що це означає, що фінський парламент дав урядови вомудовіря, а відкинув советську відповідь на фінську пропозицію. Не дивлячися на те, в фінській столиці всі говорять тільки про мир з Росією. Багато фінців дивляться на Америку як на спасителя Фінляндії в шій кризі. Советський уряд предложив Аліянтам текст своєї відповіді на фінську пропозицію. Московське радіо остерігає фінською мовою Фінляндію, Румунію й Малярщину зірвати з Гітлером та вийти з війни або ріштитися бути знищеними разом з Гітлерівською Німецьчиною.

ЗАПОВІДАЮТЬ РУМУНСЬКІ МИРОВІ ЗАХОДИ

АНКАРА (Туреччина). — Звідси виїхав до Каїра князь Барбу Стірбеї, один з румунських мирових емісарів. Він мав уже тут розмови з британськими дипломатами, а виїздить до Каїра з виразним наміром подати британцям і американцям румунські мирові пропозиції. Тут ходять вісті, що советський уряд буде невдоволений з кошхатів британців і американців з агентами румунського диктатора Антонеску, коли в Бесарабії чути гуми російських гармат. Вязку з місією князя Стірбеї підчеркують, що він не міг виїхати з Румунії без дозволу німців, з чого газетярі роблять висновок, що цим посуєніням німці сподіваються вбити клин між британців і американців з одного боку та советський уряд з другого. Через те в дипломатичних кругах висказують навіть зливання на поведінку британців і американців.

МОНТГОМЕРІ ХВАЛІТЬ НЕНАЦІСТИЧНИХ НІМЦІВ

ЛОНДОН. — У своїй промові до воєнків, виголошеній підчас інспекційної подорожі по таборах інвазійних військ у Британії, генерал Монтгомері заявив, що треба розрізняти між старшими німцями, які не перенялися нацизмом, а молоді, що перенялися гітлерівським фанатичним націоналізмом. Він казав, що старші німці це коректні люди, уважливі для інших, навіть для воєнних бранців.

РАКЕТОВІ ЦІЛІ. — З цих гармат вистрілюється цілі, за котрими потім женуться літаки, острілюючи їх зо своїх гармат. Сцену знято у таборі Дейвіса, в Норт Каролайні, де вправляють протилетунських гарматчиків. — Світлина вгорі показує таку ракету по вистріленню в повітрі.

НІМЦІ ПІЙМАНИ В ПАСТКУ В ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ

МОСКВА. — Команда советських військ подає в своїм комунікаті, що війська генерала Родіона Малиновського на третьому українському фронті захопили в пастку кілька німецьких дивізій в околиці Снігурівки й Березнатового, коло 37 миль на схід від Миколаєва, вбили 10,000 німецьких воєнків, узяти в полон 4,000 та забрали великі припаси воєнного матеріалу. В той день червона армія заняла 220 місцевостей.

Червона армія має в своїх наступках два обекти: Миколаїв на полудні та Винницю на півночі, в центральнойній Україні. На полудневім секторі вона заняла між іншим Білозерку, коло 6 миль від Херсону, котрого заняття відриває німцям відступ з Криму. В напрямі Винниці, де німці пробували контрфензив від довжого вже часу, та все безуспішно, найзавзятіші бої йдуть тепер коло Гуменного.

З фронту на захід від Проскурова не подано нових вісток. Правдоподобно в Тернополі ще далі йдуть вуличні бої.

АМЕРИКАНЦІ ЗНОВУ БОМБАРДУЮТЬ РИМ.

НЕАПОЛЬ. — Група американських літаків „системи „Мародер“ вдарила по варстатах Пренестіяна в східній частині Риму, а літаки системи „Мичел“ били по залізничних двірцях у північній частині Риму. Обі групи стрінулися з невеликим протилетунським огнем. Перша формация стрінула з великим відділом ворожих боєвників та зострілила один літак.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ЗАКИДУЄ НІМЦЯМ УЖИВАННЯ РИМУ ЯК ВІЙСЬКОВОГО ЦЕНТРУ.

ВАШІНГТОН. — Підчас своєї конференції з пресою президент Рузвелт змілював німців як воєвників проти релігії, які обезчестили Рим, зробивши з нього військовий центр. Він говорив, що Гітлер і його прихильники ведуть безпощадну війну проти церков усіх вірів. Він протиставив Гітлерівій політиці супроти церков аліянтську політику, котра признала свободу віри за одну з основних засад, за яку ведеться теперішня війна. Аліянти, мовляв, старалися усюди шадити культурні й релігійні памятки. Слова президента пояснюють як завау, що як ворог буде далі живити Риму як „військового центру“, то його американці не зможуть охоронити, як це сталося вже з відомим монастиром на горі Касіні.

ЗБИЛИ 65 ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Американські повітряні сили доконали ще одного розторощуючого нападу на японську базу в Веваку, на Новій Гвінеї, де вони за три дні зострілили 65 ворожих літаків.

Острови Говей і Буджо Луо, що лежать у групі Адміральських островів, очищено з усякого ворожою спротиву.

ЗБОМБАРДОВАНО 7 ОСТРОВІВ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПАЦИФІКУ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Літаки армії й флоту били по японських базах на центральному Паціфіку, головно по островах Маршалських і Каролайнах. Підчас атаки на 4 східні острови Маршалів висаджено в повітря великий магазин зброї й ушкоджено гарматні інсталяції.

НАКЛАДАЮТЬ НА ВОРОГА В БУРМІ НОВУ ПАСТКУ.

НЬО ДЕЛІ. — Бритійські імперіяльні війська доперли вже до горішого бігу ріки Чандвіна в північній Бурмі та обходять крило японської армії, що відступає з долини Гуконгу. Вони стараються відтяти японцям відворот.

У цих операціях велику роль відграють американські бомбовики середньої величини та американські боєвики.

НАЦІСТИЧНИЙ РЕЙД НА ЛОНДОН.

ЛОНДОН. — У вікторок уночі німецькі літаки повели на британську столицю перший рейд від 8. березня. Рейд був короткий, але сильний; ворог обмежився до скидання пожежних бомб.

Підчас того атаки знищено 6 ворожих літаків над столицею, а потім ще 2 над Каналом. Того самого дня американські „тондерболти“ напали на ворожі інсталяції в північній Франції, не стрічаючи ворожої опозиції.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ВІДДІЛ У ЧЕРВОНИЙ АРМІЇ ГОТОВИЙ ДО ВІЙНИ.

МОСКВА. — В югославському таборі під Москвою відбулося парадне доручення прапора югославському відділові, що збирається воявати в рядах червоної армії. Прапор дарував відділові маршал Тіто. Параду прийняли офіціри червоної армії та югославських, польських, чеських і французьких відділів, що воюють у червоній армії.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 20, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.

Table with subscription rates for different durations: One year (\$7.00), Six months (\$3.75), Three months (\$2.00).

РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКА ГРА ЗА СЕПАРАТНИЙ МИР

Від довшого вже часу йдуть з різних сторін вісти, що мадяри й румуни ведуть спільну акцію замирятися з Аліянтами. Останні такі вісти приходять з Туреччини, звідки навіть прийшли вже чутки, що для уможливлення такої акції в Румунії маєтвся доконтати перемити уряду та поставити на чолі його замість диктатора Антонеску хлопського провідника Манку.

Що ці чутки оперті на правдивих фактах, цим разом важко сумніватися. Нема найменшого сумніву, що в Румунії й Мадяри мають уже цієї війни по вуха. Знають уже й румуни й мадяри, що з неї вони зискати не можуть нічого з того, що вони з неї колись сподівалися зискати. Як довго німецькі армії йшли в Росії на схід, так довго й Румунія й Мадярища могла ще думати, що за плечима німецьких військ і Румунії й Мадярищини щось капне, припаде якась територія, може якийсь вплив, може впаде якась округина з німецької трапези. Нині, коли німецькі війська женуть з Росії на шую, коли німці вже про панування в Росії не думають, то й румуни й мадяри перестали вже вірити, що їм щось обірветься. Тому так, як колись мадяри й румуни скочили на німецький вїз, як він котився до перемоги, тепер пробують з того воза зіскочити, хоча при зіскоку з воза в русі можна собі поломати зуби.

Власне німецькі приятелі румунів і мадярів тепер так грають, аби румуни й мадяри собі зуби ламали. Могло здаватися, що, дізнавшись про заходи румунів і мадярів відскочити від німців, німці стринуть їх у старий спосіб, в який стринули наприклад заходи італійців зробити з Аліянтами сепаратний мир. Можна було сподіватися, що Гітлер заарештує Горту та Антонеску та перебере в свої руки владу над Румунією й Мадярищиною. Замість цього ми бачимо, що Німеччина немовби то й сама піддержувала румунськi й мадярськi спроби до сепаратного мира.

Розгадка цієї дивної тактики в тому, що Румунія й Мадярищина властиво не можуть зробити угоди з усіма Аліянтами. Вони можуть зробити угоду тільки з тими з Аліянтів, що є під руками, а цими є: советська Росія. Тимчасом мадяри й румуни з советською Росією постійно ненавиділи, нею погорджали й її боялися. Вони проти неї слали на німецький приказ великі посилення, і нині сподіваються, що советська Росія хоче їм за це пімстити. Знаючи це, мадяри й румуни пробують навазати яксь звязки з Америкою й Британією, аби вони їх рятували перед советською Росією.

І знаючи це, німці підбехтуют румунів і мадярів до мирових заходів, бо це викаже румунам і мадярам усю фантастичність їх пляну. Зрештою, рахують німці, якби румунам і мадярам удалася штука погодитися з Аліянтами, то Аліянти не бомбардували би Румунії й Мадярищини, де всі фабрики працюють „овертайм“ для Гітлера.

Де є молода інтелігенція?

Таке питання ставить канадський часопис „Українські Вісти“ (з 7. березня) в статті „Лицем до народу“. Бере під увагу, що ряди старшого громадянства проріджуються. А молоде покоління зростає, але як по відході старших провід у громадським і релігійним життєм перебирає в свої руки молодше покоління, то так є, що:

„...майже в кожному випадку можна завважити, що коли в заряді народного дому чи парохії були старші фермери, робітники, скляпери, або ремісники, то після них ті уряди переходять на їх синів, але також — фермерів, робітників і ремісників. Як не було колись, так нема і тепер, з малими винятками, нашої інтелігенції в провіді наших товариств і парохій“.

Давніше тої інтелігенції майже не було, або було дуже мало, а тепер є вже тисячі нової інтелігенції, але „між тими людьми лиш „білі круки“ займаються народною роботою, а більшість з них живуть для себе і це „згори“ дивляться на тих своїх товаришів, що то народною роботою займаються“.

Лиш „білі круки“ з молоді займаються народною роботою — теж і в нас. Та ствердити ось те недомаганим, не значить вже зарадити лихови. Так є і з порушенням згаданим часописом питанням. Та щоби позбутися недомагань, треба вміти їх спершу добачувати, а потім видигати на публічну арену, щоб їх таким чином всесторонньо обговорити. шукаючи причини лиха і способів заради. А щоб це осягнути, треба дати голос старшому і активному молодому поколінню, бо як одні так і другі мусять зговоритися і прийти до певних заходів, які маю наступити якесь зміна в практичному життєм.

Вертаючи до згаданої статті, передамо з неї таке: Улюбленою вимівкою тих наших інтелігентів, що не беруть участі не то в провіді, але і в праці наших товариств і парохій, було і є те, що в наших товариствах ведеться примітивна праця: некавік, а то й понижаючи представлення, танці, поганенькі концерти і тим подібне. Говорять вони, що світ поступив далеко вперед від тих часів, коли того роду праця була цікава.

Гаразд. Може воно й так. Але якраз обовязком людей з вищою освітою є піднести рівень тої культурної й мистецької праці в наших товариствах. Що робило й зробило старше покоління, це вже належить до історії, але воно таке зросло зробило. Здобутки старшого покоління перед нами по всій Канаді і на них ми щодня глядімо. Тепер черга на молодше покоління — деякі діяляки поширити й удосконалити, деякі, неторкані, започаткувати. Сидження на вигідних четвертниках, при бридженні чи інших розривках і безцільне критиковання „стариків“ не принесє нікому ніякої користі. Треба піти між народ, в маси і там поділитися з народом своїм знанням, вказати на похибки й показати ліпший спосіб. Остаточо — стати в провіді народу.

Найвищим шаблом народньої праці є політичне представництво. В нашій народі прийнялась думка, що порядний чоловік не повинен „пхатися до політики“. Те, що в інших народів є ідеалом — бути в законодатних установах, бути при кермі держави, не тільки борються за спільні інтереси народу, але бути в провіді, на чолі тої боротьби, це в нас називається згрідлими словами, негідним порядних людей. Зате огоїзм (самолюбство — „моє хата зкраю“), життя для себе і малого гуртка людей коло себе, уважається „стандартом“ життя тих порядних людей, яких нічого не обходять збірні змагання свого народу, чи всіх народів краю, в якім вони живуть.

Як канадська політика була чітко засмічена демократичними, обманими клемами, то треба ті клічі проаналізувати перед народом, вказати на їх фальшивість і виперти їх здроровими, будуючими. Якщо канадська політика засмічена демократичними, тобто людьми несповістими й черствими, їх треба виперти з політичного життя й показати народнім масам що політика, це не „рекет“, це не прибіжище для всякого роду шарлатанів, брухунів і рудинників, але що політика, а тимбільше політичне представництво, послужання, це в першій мїрі служба, яка вимагає тяжкої, впертої і чесної праці для народу і для держави.

Коли чесні й порядні люди усуваються від народньої роботи, а особливо від політики, то вони — може й несвідомо, доводять до ще більшого погіршення й забанження відносно, бо тоді зло розпаношується всевладно, не зустрічаючи ніякого опору.

Ці річі важкі для всіх нас особливо тепер, коли різні по-

питав вже сміливіше. — Ну, а козаків ти любиш? — допитувався все той же козак. — То ви козаки? — Бійтеся Бога! Таж тут повно комоньника у місті, а на Припять пішло їх сила-силенна. Пів дня через місто йшли... — Егеж! Ми козаки... Нас тут також сила-силенна. Місто вже оточене з усіх боків, що хіба птах звідси вилетить. Як бій пічнетсья, то вигорить все містечко. А нам жаль вас... Не повинно, погинути можете... — То щож робити? — аж затремтів господар. — Треба якось хитрощами отворити брами, щоб козацтво без бою могло опанувати місто. А знак подати дзвоненням, чи що? — А вартаж? — почувався в чуприну господар. — Варта не матиме часу знаку подати. Ви ж маєте товари, чейже не стоять цілий день у хліві голодний? — Егеж... Егеж... І справді. Піді й поговорю з сусідом... — Ні, ти не підеш. Поклячкого і його пішли, нехай сусідів покличе до тебе. Але

літичні напрями, основані на нових економічних і суспільних програмах, змагаються за впливи в народі, в тім і за впливи в нашій суспільности. Ми не повинні дозволити, щоб політичне життя далі проходило попри нас, лишаючи нас на боці. Стати в провіді нашого народу в Канаді не тільки в його збірній, народній і церковно-релігійній праці, але також повести свій наряд до більшої, організованого участі в політичній життєм цього краю — це обовязок наших інтелігентів. Це їх обовязок народній, як синів українського народу. Це їх обовязок горожанський. Це також їх обовязок моральний, як тих, що маючи більше таланів, повинні вказати своему меншому братові шлях до кращого життя, повести його по тим шляху, а навіть боронити його на тім шляху.

Та заки наша інтелігенція зможе стати в провіді народу, вона мусять зблизитися до того народу, не лиш жити з нього, але й жити з ним і для нього. Іншими словами треба обернутись лицем до народу!

Можє його послухає — підохочував господар. — Ну, таї до церкви позвонити здолабсь. А вже неділя свята! — Справді. — погодились всі. — Підемо до пан-отця, таки зараз. Ще й інших господарів закличемо. Починало дїтї. Селяни пішли. Господар підійшов до козаків. — Ти бо безуроку, й розумний чоловіче! — Все залагодив, як не можна краще, — привитали його козаки. — Може щось з того й вийде. Але що я з вами пічну? Де вас подіну? А вже день скорі!... — То хіба у хлів, да вишки, коли сіна, чи соломи хоч трохи є. — Є, то воно є. Чи ж вам безпечно там буде? — Не першина на небезпеку. І ждати довго чей же не будемо. А ти, чоловіче добрий, не гніватимешся, що ми по-робимо дірки у стрісі? Оглядатимемо вулицю, на ліс також треба око мати. Та й втікати, колиб так прийшлося, придасться. В осени направш, коли Бог здоровля пішле.

— Аби тільки й шкоти! — заспокоїв їх господар. — І ще одно — докинув той же козак. — Чоловічина ти, як бачимо, добрий, не маємо причини тобі не вірити. Але все певніше буде, коли ти перебудеш тих кілька годин з нами. Крім тебе ніхто не знає, що ми тут. Все спокійніше буде нам, та й тобі; Лихого від нас тоби нічого не станеться, не бійся... Відославши двох своїх товаришів ззовні до постю козакських поклів, козаки з господарем подерлися на завалені сіном вишки. Під самим стропом протерли по кілька сніпків покриття з обох боків — від міста і від лісу. Заглядали в отвори, та нічого ще не було видно — все у містечку ще спало. — Та з хати вискочив був хлопчак, що бігав по сусідах, — видно відустістю господаря в хаті занепокоїлася. Господар мусів з вишок злізти, сказати хлопцєви, що він досиплятиме на сіні. Настав час нетерплячого вичікування надходячих подій. (Дальше буде).

Голос про режим Сталіна

В британськїм журналі „Найтінг Сєнчюрі енд Афтер“ помістив вступну статтю відомий журналіст Ф. А. Войгт, що свого часу виступив в „Манчєстер Гардієн“ з дуже гострою критикою польського режиму супроти українців (часи польської „пацифікації“). Тєперішня його стаття обговорює відносини в советській Росії і настрий населєннє до Сталіна. Сєнатор Гвілєр з Монтани помістив цю статтю як промову в рекордах американського конгрєсу. Стаття буде теж інтерєсною і для наших читачів. Тому містимо її в перекладі.

„Всі інші європейські потуги почуються свободними, скоро лише впаде мілітарна сила Німєччини. Одна лишє Німєччина може загрожувати Росії й Франції, і ніякої іншої держави вони не потребують боятися. Зате Англія може бути загрожена збоку якоїнебудь європейської держави, але спілкар держав. Щоб бути готовою на таку можливість, Англія мусять бути готовою до війни в обороні кожної справедливої справи. Тому теж вона мусять мати імперію“.

Оце вступні завгаги в статті Войгта, котрий він дав наголовок „Стийности Російської Закардонної Політики“. По вступі виявляє Войгт такі завгаги: „Для Росії німці становлять націю, яку треба позбавити національного характеру, опі-

ля переродити, а ще дальше приноровити до російських національних потреб“.

„Сила російської держави спиєрається на трьох чинниках: На „Народнім Комісаріяті Внутренних Дєл“ (Н. К. В. Д.), що творить властиво тайну поліцію, звану давніше О. Г. П. У.; на збройній силі і на робітничих таборах. Робітничі табори це установа єдина в своїм роді в модерну світї. „Робітничі табори складаються з мужчин і жінок (головно з мужчин), котрих засуджено на інтернування в робітничих таборах за справжні або вудумані політичні провини. Перєсїчний час карї доходить до 8 років. Та тому, що присуд може бути автоматично продовжений, засуджені не має ніякої або дуже мало надїю вийти з табору, навіть колиб він витримав 8 лїт. „Умовини, серед яких засуджений живе є цього роду, що він має дуже незначну можливість остати при життєм. Він зривала вважається за втраченого для своєї родини, котра змієнє вичеркує його зо спису живих. Роблено різні спроби порухувати число таких таборів, одначе нема способу устійнити цілої правди. Число відомє хїба найвищий владї та тайній поліції Н. К. В. Д. В самій Росії нараховують позаміканих в робітничих таборах від 10 до 18 мільонів людей. Число робітничих таборів доходить до тисячів. Вони приміщені в просторих недоступних околицях і тому втеча з них неможлива. Отже уряд має під своїм розпорядком величезну кількість робітників, яких може довільно перекидати. При помочі тих робітничих таборів уряд може виконувати велетенські публічні роботи, як: копати канали, будувати дороги, летунські поля, і т. п.“

Ніхто в Советах не є безпечний.

„Найменша політична провинка або найменше підозріння вистарбає, щоб звичайну людину перенести на ціле його життє до робітничого табору. Ці табори є безприкладним способом застрашування. Левачи чи є яка родина в Советах, яка не мала батька, свояка або приятєля в робітничих таборах. Майже кожен дорослий чоловік знає, що його черга

може прийти кожної хвилини“.

Масове виселєннє населєннє України.

Автор згадує про спеціальний устрій держави, який не дозволяє людині наймитися на роботу в любому місці, а потім пише: „Мільони советських підданних переселєно з однієї частини советського Союзу в другу. З України депортовано масово населєннє на Сибір. З достовірного джерела ствержде-но, що депортовано 9,000,000 українців. Тут мішається господарськї відносини з політичними. А так, як в цілій советській системі, що обіймає не лишє цілковиту контролю над колективами, але теж і над кожним поодиноким чоловіком, неможливе добровільне переселєннє, тому і переселєннє робітників є примусове. Але воно має теж політичну ціль на оці“.

Нєспокій під Сталіном.

„В Росії запанувало широко розгалужене незадоволеннє й нєспокій серед мільонів сєлян, які находяться на вигнанню й хочуть дістатися домів. Там запанувало теж економічне нещастє. У деяких областях панує голод. Одначе армія мусять якоєс мати прожиток. І так, як в краю накопичилося багато проблемів, так Сталін якоєс зробив себе паном червоної армії“.

Відмєжєннє Росії від світу.

„Було все першим завданнєм російських дєспотів недопустити, щоб люди мали можливість порівнати своє життє з життєм інших людей. Оце причина, чому Росія відрізала себе від рєшти світу і чому наряд підданїм під урядову пропаганду таж, як ніякий інший наряд на світі. Населєннє принєволюєтєся вірити, що хоч як єде в Росії, то в інших державах ще гірше. Наслідок того такий, що хоч в Росії панує неадвілья і люди ненавидять свій уряд, вони не хочуть перемінати теперішнього ладу на інший, за відміком старих людей, що памятають старий лад. Між сєлянами панує загальний голод землі, бо вони не є її власниками і не можуть нічого придбати для себе. Одначе, хоч як велике бажання посідати землю, люди не мають сили єе бажання здійснити. Проти советського режиму неможливо зорганізувати опозицію і тому там не можливий інший лад крім того, що його придумав Сталін“.

В КОЖНІЙ УКРАїнській ХАТІ ПОВИНЕН ЗАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ. О. Л. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені. Історична повість з часів Хмельниччини. 41)

пристанув. Хотів закрити хату, але перший вишюко затулїв господарєві рот, одночасно шепотом заспокоївши його: — Не бійсь, нічого поганого тобі не станеться. Дивись, ось тобі хрест святий — перехрестився. — Ти католик, чи грецької віри? — Та... православної віри.

— Такувався господар, ледви видувшючи слова. — А ваші милости хто буде? — Також православні. — Заспокойсь і не бійсь нас, Драгоїна у тебе чи сусідів нема? — Нема! Вони всі на шляховій вулиці, по 20, по 30 душ на кожному обійстві. Але по вулиці ходять. Та хтож ви такі? — А ти, старий, любиш литвинів? — Є між ними пара лепських людей, наших, православних. А решта сама німота. В день ходять по хатах, все догори дном повертають. Бог би їх покрав.

— Правду кажеш? — Тсс... — положив пальці на уста запитаний. Знаками поманив господаря у шопу. Той підійшов, та коли побачив ще двох — з ляку знов

присланув. Хотів закрити хату, але перший вишюко затулїв господарєві рот, одночасно шепотом заспокоївши його:

— Не бійсь, нічого поганого тобі не станеться. Дивись, ось тобі хрест святий — перехрестився. — Ти католик, чи грецької віри? — Та... православної віри. — Такувався господар, ледви видувшючи слова. — А ваші милости хто буде? — Також православні. — Заспокойсь і не бійсь нас, Драгоїна у тебе чи сусідів нема? — Нема! Вони всі на шляховій вулиці, по 20, по 30 душ на кожному обійстві. Але по вулиці ходять. Та хтож ви такі? — А ти, старий, любиш литвинів? — Є між ними пара лепських людей, наших, православних. А решта сама німота. В день ходять по хатах, все догори дном повертають. Бог би їх покрав. — Правду кажеш? — Тсс... — положив пальці на уста запитаний. Знаками поманив господаря у шопу. Той підійшов, та коли побачив ще двох — з ляку знов

присланув. Хотів закрити хату, але перший вишюко затулїв господарєві рот, одночасно шепотом заспокоївши його:

присланув. Хотів закрити хату, але перший вишюко затулїв господарєві рот, одночасно шепотом заспокоївши його:

Юлія М. Шустакевич.

КЛЯРА БАРТОН

(Основниці А. Ч. Хреста).

Як далеко сягає пам'ять про давнину, так і давними є згадки про війни між народами. Злучені Держави Америки теж були вже незраз тереном кривавих воєн за волю американського народу. Так вже є споконвіку, що волю народу треба здобувати кров'ю і терпіннями. А нарід за свої права готов на все; готов проляти кров своїх борців, які стануть до боротьби з ворогом і кладуть на полі бою свої голови, а многи з них вертають домів каліками на ціле життя.

Давнішими часами дуже багато воєнів гинуло на війні, бо не було кому подати їм рятунок та заопікуватися ними, як були раєвн. І багато цивільного населення терпіло страшні елементарні нещастя, пошести, голод та різні нещастя, які тільки може принести зо собою війна. А нарід, як нарід; чим більш нещастя, тим більш він хилиться під тягарем, поки не зявиться чиясь сильна рука, що може зарадити його горю.

З вибухом американської війни, за президента Лінколна, на полі бою зявилась жінка, яка на вид цих страшних терпнів започаткувала організовану поміч раненим воєнкам. Цією жінкою була Клара Бартон. Вона пішла на фронт як охотниця, щоби влєкшувати терпіння, нести поміч і завивати рани, що саме промовляло до її м'якого серця. Вона віддалась цій гуманітарній праці цілою душею. Про цю американську героїню маю на меті дещо розказати: хоч декі факти з її життя і праці.

Клара Бартон родилась в Аксфорд, Масс., на саме Різдво, 25 грудня 1821 року, в родині капітана Степана Бартона. Достроячи до літ, молода Клара стала сама собі проблемою. Врвалось у ширший світ; бажала діт. І не диво, що на п'ятнадцятому році свого життя наділа довгу сукню, як усі дорослі в тих цахах панночки, заложила коси вгору, попрощала батьківський дім та пішла шукати щастя в учительськнм звання. Це були якраз початки шкільництва в Америці. Десь коло 1836 року. В деяких стейтах не було ще публичних шкіл і туди Клара спрямувала свої наміри, опинившись в місті Бортентаві, Н. Дж. Прийшла вона туди, як кажуть „на перший вогонь“, оснувала там першу публичну школу, зрушила громадянство до чину і жертв та за короткий час збудувала школу на вісім клас, ставши її директоркою.

Учителювала 18 років та здобула на учительськнм полі великі успіхи. Вкінці, іза горляної недуги і перепрацювання, була змушена залишити учительювання. Вийшла до Вашингтону лікуватись, а виздорівши обняла становище секретарки в бюрі винаходів.

Була це державна посада і Клара стрінулася з великою ворожечкою свого оточення, яке негодувало іза цього, що жінка дісталась на таке відповідальне становище, де маєтсь до діла з усякого роду державними тайнами. Та Клара мала вже до певної міри досвід у поборюванні подібних противностей і вдержалась на цій посаді завдяки своїй вродженій холонокровності та високій інтелігенції, чим доказала, що вона є гідна займатися це відповідальне становище.

Чотири роки вона не відступала з боєвих фронтів, які творились зо тут то там. Шіснадцять великих боїв пережила організуючи систематичну поміч не тільки для ранених воєняків, але рівнож і для цивільного населення в запілі, яке підчас війни терпить від пошестей, голоду та нужди.

Потреба помічі була велика, праця була надмірна, але теж у Кляри була велика сила співчуття для потерпілих. Вона порушила всіма основами суспільности, як написала перший поклик в газеті, в якій везвала населення до складання жертв для потерпілих. Її поклик передували всі інші американські газети. І поміч посилювалась обильно. В цій гуманітарній праці Кляри Бартон виказала великий хист. Нероз вона знаходилась у великій скруті, в неможливих труднощах. Одначе завжди вмля дати собі раду з тими труднощами.

Після горожанської війни президент Лінколн назначив Кляру Бартон управителькою бюра інвестиції, яке мало на меті відшукати 80 тисяч воєняків, яких департамент війни занотував як пропавших на війні. І знова на цій мозольній праці Кляра Бартон трудилась чотири роки. Вона розшукала тисячі воєняків, які були попали в полон та вистаралась для них звільнення з полону. Тисячі ранених призначила на лікування. Близько 13 тисяч могли назначила іменами поляглих в боях, а вісім сот могли назначила табличками з написом „мезняний“.

Викінчивши цю працю Кляра Бартон Почулась дуже втомленою і бачила, що потребує довшого відпочинку. Бо не тільки вона була віддала праці в бюрі інвестиції, але їздила на запрошення з промовами та влаштовувалася численні відчити, в яких розказувала свої переживання на боєвих фронтах та поширювала ідею організованої гуманітарної праці.

Для відпочинку вийшла до Швайцарії а опинившись в Женеві в 1869 році, познайомилась там з організацією Червоного Хреста. Вона дізналась, що на міжнародній конференції в Женеві це в 1839 році всі європейські держави підписали окремий договір, визнаючи Червоний Хрест міжнародною чисто гуманітарною інституцією для несення помічі раненим у війні воєнкам своєї чи ворожой сторони. Договір цей давав теж членам цієї гуманітарної інституції незайманість на полі бою.

Клара Бартон відчула потребу стати членкою Червоного Хреста і не чулась, як обставини кинули її знова на боєвий фронт, бо саме тоді вибухла французько-пруська війна. З цієї війни вона вернула з залізним хрестом заслуги, який вручили її військові достойники за цю знова велику працю, яку віддала на полі бою.

Вернувши до Америки 1873 року, вона, одинока членка Червоного Хреста, апелює до Конгресу, щоби Злучені Держави вступили до міжнародної організації Червоного Хреста в Європі. Не так скоро удалось Клярі перевести це діло, бо аж у 1881 році Злучені Держави прийняли її пропозицію. Основано тоді Американський Червоний Хрест, а Кляру Бартон назначено його головою. За її старанням до статуту Американського Червоного Хреста зроблено додаток, який поширював акцію А. Ч. Хреста не тільки до несення помічі в часі війни, як це було в статуті європейського Червоного Хреста, але теж до несення помічі цивільному на-

селенню підчас народних нещастя, як пошести та елементарні нещастя. Цей додаток до статуту зівстав одобрений Конгресом Злучених Держав.

І саме цей додаток стає спасенним для Америки, бо вже в роках 1882-3 повстали великі пожари мішиганських лісів, які понижали багато людських осель і нанесли великої шкоди, оставляючи сотки родин без даху над головою. За цим наступила страшна повінь одної знайбільших рік, Місісіпі, яка позаливала тисячі акрів рілі та забрала численні жертви в людах та домашній худобі. В 1884 році стейт Луїзіяну навістив великий буревій, жертвою якого знова ввалили сотки вбитих і ранених та наступило жахливе матеріальне знищення. Вневдовзі по цим землетрус навістив околицю міста Чарлставн, прийшла посуха у стейті Тексас і знова повінь в Джавнставн, Пенсилванії а в кінці жахливий буревій у полуденній Каролаїні.

Ці історичні нещастя, які навістили нарід Америки, заставили Кляру Бартон до напруженої праці. Уряд зложив на її руки, як голови А. Ч. Хреста, великі грошеві засоби, провівнти і матеріали, які вона справедливо розподілювала між потребуючих помічі. Працюючи в цнм напрямі Клара відчувала велику полєкшу у своїй так сильно чувливій на горе людськї душі, коли мала змогу нагодувати сироту, пригорнути розгублену дитину, потішити вдову або заспокоїти матір у горю.

Поза активну працю в Червонім Хресті Кляра Бартон багато писала. Між замїтнішими її „Історія Червоного Хреста“, яку написала на бажання Конгресу Злучених Держав, а опісля „Праця Ч. Х. в часі війни і мира“.

В 1884 р. Кляра Бартон їздила на міжнародну мирову конференцію в Женеві як представниця Злучених Держав, де обговорювала питання помічі в часі воєн. Хоч народи Європи не прийняли американського поширення цієї Червоного Хреста щодо помічі цивільному населенню, то Клара Бартон добровільно зголосила свою службу у двох критичних випадках невоєнного характеру.

В часі страшого голоду в Росії в 1891-2 роках А. Ч. Хрест під її провдом взяв активну участь в несенні помічі голодуючим, а знова в січні 1896 року порушена страшною має сакрою вірмен турками, вона вїзвала американське населення і добродійні інституції до жертвенности на поміч вірменам. Вийшла до Константино-

Заходами Американського Червоного Хреста й Комітету Ітернаціонального Червоного Хреста післано воєнно-полоненим, американським і з Об'єднаних Держав, харчів, одягу та інших річей, за час від 1-го січня 1941 до 31-го грудня 1943, на суму \$48,562,874. Навіть тоді, як воєк попадає в полон, Червоний Хрест не залишає його. Жертуйте на Воєний Фонд Червоного Хреста на 1944 рік; допоможіть утримати поміч полоненим!

поля з п'ятьома асистентами і там внесла прохання до турецького султана, щоби цей позволив А. Ч. Хрестови дати поміч потерпілим.

Клара Бартон дістала такий дозвіл, однак аж тоді, як вона та її помічники згодились вмістити відзнаку грімівця, як емблем турецької віри над відзнакою хреста, чого домагався турецький султан.

Після цього турецький уряд не тільки дозволив А. Ч. Хрестови дати поміч потерпілим вірменам, але теж самий дав свою асистенцію. Її праця знов увінчалась великим успіхом. Там пробувала Клара Бартон пів року та вернула до Америки обвішана різними золотими медалями за свої заслуги. Слава про Кляру Бартон розійшлась не тільки по Америці, але теж і по всіх кряях Європи. З пошани до її праці достойники різних країв послали їй дарунки та багаті самодівти.

На склоні свого життя; ще в 1898 році, на поклик президента МекКінея вона виїхала до Куби, де вибухла революція і там із звичайною її точністю приготувала поміч потребуючим, доглядала ранених, голодних і взагалі віддала велику службу населенню Куби. Коли в снід за революцією вибухла на Кубі війна з Еспанією, вона як той воєк спішигла на поле бою і несла поміч, щоби зменшити народні терпіння.

Ще раз в 1900 році зістала покликана на поміч до Гальвестон у Тексас, коли страшні розукуані філі океану залзли та знищили місто. Клара Бартон прибула на місце катастрофи, однак при праці сили її опустили. Мала вона вже тоді 80 років і оце перший раз на своїйом довгомуй-трудящому життїу була змушена вертати домів, не скінчивши наміченої праці.

БЕРУТЬ ЯПОНЦІВ У КЛІЩ. — Китайський прапор на горішній картї показує, як вишколені американцями китайські війська ген. Стїлвена помагають пїмнати в пастку японські війська в північній Бурмі. Другу частину кліщів становлять американські ветерани з Паціфіку, котрі перейшли пішком джунглями 200 миль, аби заскочити ворога іззаду.

НОВИЙ ПЛАН ФОРСТМАНА

ГРУПОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОПЛАТОЮ ТРЬОХ ЧЕТВЕРТИН ПРЕМІІ КРІМ ЦЬОГО ФОРСТМАН ДОПЛАЧУЄ ТЕЖ ЗНАЧНУ ЧАСТИНУ ЗА ПОДИНОКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ, НА ВИПАДОК НЕДУГИ, НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ ЧИ ІНШИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

ПАСЕК (Нью Джерзі). — Корт Е. Форстман, прєдсїдник підприємства Форстман Вуден Компані, проголосив сьогодні, що всі люди, заняті в його підприємстві безпереривно б або більше місяців, мають право до цілої низки забезпечень. Між цими забезпеченнями є: забезпечення на життя, на лікування в шпиталі, винагорода за недугу й нещасний випадок, а також за усугублення лікарів і доглядачок-норсок. Цей план обезпечень опрацюваний на спїлку з Метрополитен Лайф Іншурєнс Компанією, дає спрмогу робітникам Форстмана дістати зовсім показне обезпечення за малу ціну, при чім-підприємство Форстмана само платить добру частину обезпеченої премії.

Для докладного вивчення цього плану наведемо описку прєдсїдника Форстмана, виваду до його робітників у фабриках в Пасаї і Гарфілд. У нїї сказано таке:

„До всіх, хто працює у Форстмана:

„Кожна людина, що працює, виставлена на такі ризика, як: на безробіття, нещасливий випадок і на смерть. Нашим бажанням, відповідно до наших найліпших сил, є прийїти з помічю нашим людям, щоби вони могли забезпечити себе в таких ризиках.

„Щоб подбати за сталу працю для наших робітників, ми посвячуємо багато енергії на поширення та втримання місць збуту, чи як то кажуть „маркету“, для наших продуктів. Гому ми надіємося мати повно праці для наших робітників не лише під теперішню пору, але також і в повоеєннім часі.

„Щоб захоронити наших людей перед нещасливими випадками, ми постійно нагадуємо над безпеченством у наших фабричних будинках; ми їбаємо про життя й здоров'я наших людей, а також виплачуємо нагороду покличеним робітникам точно так, як це приписує Закон про Робітничє Забезпечення („Компензейшен“) в стейті Нью Джерзі.

„Дальше, щоби подбати про забезпечення життєве для наших людей, а також і на випадок недуги чи нещасливого припаду навіть поза працює, ми оце проголосуємо зовсім новий план. Ми випрацювали в порозумінню з Метрополитен Лайф Іншурєнс Компанією План Групового Забезпечення за таку малу ціну, щоби була доступна кожному нашому робітнику. План увїде в життя, скоро лише добровільно зголоситься прийїти його три четвєртини (75%) наших людей, що надаються на обезпечення.

„Компанія доплатить до премії обезпечення своїх людей в такий спосіб, щоби робітник буде платити за обезпечення далеко менше, ніж коштувало б його його обезпечення, коли б він самий платив за себе окремо.

(Підписано) КОРТ Е. ФОРСТМАН, Прєдсїдник.”

Колн ми розмовляли з п. Форстманом про його план, він висловив, що цей план є частина змагань компанії, щоби зробити все можливе, щоби створити якнайсприятлівіші умовини для постійного заняття і для безпеченства життя та здоров'я не лише на тепер, але і на післявоєєнін час.

Історія не згадує другої жінки, котра визначалась такою самопосьвятою, таким відданям услуг людству, такими героїськими вчинками, яких докунувала Клара Бартон. І тому цілий світ клонив голову з пошаною перед нею. Ще десять літ прожила ця незломна жінка, але до останніх майже днів кермувала працею Американського Червоного Хреста.

Колн почулась близькою смерті, вїзвала своїх помічників, щоби здати їм свій довголітній уряд голови. З великою пошаною переступали пороги спокоем повітого доми, та колн почула бажання своєї голови, зі слезами в очах кинулись до неї: „Нї, нї, ми не смїлиб цього вчинити! Коли ти й попрощаєш нас, то як велими цінема і заслужена голова Американського Червоного Хреста“.

Так закрила свої втомлені очі до вічного сну 12. квітня 1912 року велика американська героїня, основниця і невиспуща працівниця Американського Червоного Хреста.

Пайкові купони і монетні значки

ВАШИНГТОН. — Впродовж трьох тижнів, від 27. лютого до 20. березня, колн кінчиться рєчєннє вживання зелєних стемпїв при купнї приправлєних харчїв, крємарї можуть давати споживачам „здачу“ 1-пойнтовими зелєними стемпїсами і монетними значками. Розумїтьсє, робити це тоді, як споживач купує приправлєні харчї.

Дотепер тільки жовтїх однопойнтових стемпїв можна було (при купнї мєса-товщу) вживати на здачу, а зелєний однопойнтовий стемпїв — нї. Тепер вже і цих можна. Дозволено робити це три тижнї тому, що введєні в життя монетні значки скоро не розповсюдїться і можуть бути такі околицї, в яких потреба вжитку зелєних і жовтїх однопойнтових стемпїв була б колюча, бо їм потрібїю на здачу. Особливо в цьому переходовому періодї.

В цьому власне тритижневому періодї переходу з старї пайкової програми до нової, простїшої, до вживання монетних значків, буде можна вживати двоякого рода стемпїсїв. Одних на мєса-товцї, а других на приправлєні харчї.

Синїх 10-пойнтових стемпїсїв А8, В8 С8, Д8 і Е8 з четвєртої воєєної пайкової книжки, можна вживати при купнї приправлєних харчїв від 27. лютого до 20. травнї. Зелєних стемпїсїв К, Л і М з тої самої книжки, можна вживати при купнї приправлєних харчїв від 27. лютого до 20. березнї. Синїх та зарєєстрованих чєрез наш Комїтет вносить \$201,725. Значить: наш Комїтет сповнив яксьдї свій горожанськїй обов'язок.

Введення в життя зелєного однопойнтового стемпїна для „здачї“ є однокую більшою змїною в системї пайкуваннї. Інші поправки зроблено на те, щоби було лєкше вєстн в життя монетні значки.

МАКЕ EVERY PAY DAY BOND DAY JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

З КОВЕРТАМИ І ГАРНИМИ ВІРШАМИ в українській мові, 5 центів кожна.

Замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати прекрасні картки на Великден.

Наležitіть треба залучити разом з замовленням. (На С. О. D. не висилаємо).

“СВОБОДА”, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Вишліть мені _____ карток за що залучаю \$ _____

Імя _____

Адреса _____

Місто _____ Стейт _____

їх монетних значків і зелєних однопойнтових стемпїв можна вживати на здачу.

Червоних стемпїсїв А8, В8 і С8 з четвєртої воєєної пайкової книжки — можна вживати при купнї мєса-товщу від 27. лютого до 20. травнї. Червонї стемпїсї Д8, Е8 і Ф8 будуть добрі від 12. березня до 20. травнї. Жовтї стемпїсї У і Z з трьєгої пайкової книжки будуть добрі до 20. березнї. Червоних монетних значків і жовтїх однопойнтових стемпїсїв можна вживати на здачу.

Зелєні стемпїсї К, Л і М, а також жовтї стемпїсї У і Z матимуть ту саму стару вартість С, 5, 2 і одєн пойнтів.

Монетні значки вживатимуть на „здачу“ за синї, зелєні, червонї і жовтї пайковї купони тільки тоді, як споживач щось купує. В одній трансакції не можна дати на „здачу“ більше як дев'ять монетних значків.

Зелєні і жовтї стемпїсї виходять з ужитку 20. березнї, а їх мїсце заступають монетні значки, які будуть вживатися всюдї від 21. березнї.

Інші змїни відносяться до вжитку монетних значків, стемпїсїв та інших форм упрощєної пайкової системи, яка зачалась з днєм 27. лютого.

3 ДРУГОГО КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(В ДНІХ 22 і 23 СІЧНЯ 1944, В МІСТІ ФІЛАДЕЛФІА, ПА.)

Реферат д-ра Леоніда Цегельського: „Помогіть Українським Жертвам Війни!“

Громадяни! П-ні Делегати і Делегати!

Кожна війна несе із собою проблему збігів — тисячі людей, що втікають з боевого терену у безпечніші околиці. Нова війна, будучи війною національними чи соціальними, спричинюють крім того утчу великого числа людей не так перед страхіттями самої війни, як перед терором політичних чи соціальних протівників, що осягли перемогу. Особливо відноситься це до війни на сході Європи, де разом з пересуванням воєнного фронту доконуються соціальні і політичні перевороти, що приносять тисячі і десятки а то й сотки тисяч людей ратуватися втечею в світ за очі.

Україна побоевищем від 30 літ.

Український народ в Європі виставлений на жорстокості війни і полоненнях з нею пересувань різних влад чи найбільше з всіх народів континенту. Українське населення від 1919 року проходить знов вогні воєні переворотів та переслідувань, що загрожують смертю, муками, вянучицю, засланням соток тисяч людей — особливо інтелігенції та свідоміших селян.

Повіль українських збігів.

Перше хлинула до середньої Європи — Чех, Німеччини та Австрії — хвиля утікачів із Закарпаття, збігів перед жорстокостями мадярів. Другою групою, що мусіла змінити місце захисту, були українці у Франції, яких чимало наплило до Швейцарії, втікаючи перед нацистами. Коли більшовики виперше насунули на Галичину, десятки тисяч західних українців були приневолени шукати захисту в Румунії, Чехословаччині, Німеччині і т. д. По відвертоті німців з України знов десятки тисяч людей мусіли втікати перед месною більшовиків. Крім того десятки тисяч українців опинилися у глибокій Совєтського Союзу забрані там з різних причин, а опісля як польські піддані дісталися вони до країн передньої Азії, півн. Африки і т. д. Вкінці німці забрали десятки тисяч, а може й сотки тисяч українців до Німеччини та інших країв зах. Європи, де вони працюють, але з кінцем війни остально без праці і без кусця хліба у чужих, нераз ворожо настроєних країнах.

Вніше мільона українських збігів.

Числа українців-утікачів та експатріованих по різних країнах Європи, Азії і Африки не знаємо, але воно певно обертається повнше мільона душ. Доля цих збігів та експатріованих страшна і їм грозить зправка загибелі або страхи на нуду — тим більше, що всі дотичні країни їх тимчасового побуту самі будуть у крайній економічній потребі.

Українська акція помічі збігцям в першій світовій війні і по ній.

Нашим обов'язком поспішити цим нещасним з поміччю і поратунком. В часі попередньої великої війни Український Комітет Помічі збігцям та взагалі жертвам війни у Відні, під проводом посла радн. Льва Левинського вів таку акцію і остале наведе у вдячній памяті нашого народу своєю чотирилітньою (1915-1919) опікою над потерпівшими від війни, що найшлися на чужині — а по війні плала щедро поміч з Америки від українців українським збігцем, молоді, бувшим жовнірам укр. армії, що опинилися на чужині — в Польщі, Чехах, Німеччині, Австрії,

ЖЕРТВІ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертували: А. Біловус з Дітройту, Міш., \$5; М. Дави-скиба \$5 як жертву від 238 У. Н. Союзу з Бостону, Масс.; М. Шибінський з Амбурдж, Па., \$3; о. М. Кузьмак з Шамокіт, Па., \$5; Іван Смолій з Нью-Йорку, Н. Р., \$10; А. Кмеч \$9 як жертву зібрану п-нею Новка на веселю в Гейстінге, Н. Р.

ЯК ДОВГО ДІЄ ГОРМОН?

Гормони і лікування гормо- нами багатьох недуг є тепер дуже „модне“ в медицині. І справді відкриття тих таємних субстанцій, що є здобутком останніх літ, причинилося значно до можливости вилікування різних недуг, що повстають від розладда, коли організм створює неправильно гормо- ни чи коли зовсім бракує в організмі „недугої людини“. Гормонові ліки витворюють тепер або через витяги гормонів із тваринних гормонотворчих залоз (напр. інсуліни, що потрібна кінце для вдержання життя і недужих на цукрову недугу), або т. зв. синтетично, складаючи штучно гормон з хемічних первін, що можливе тільки тоді, коли хемічний склад даного гормону є до-кладно відомий. Лікарі пода-ють звичайно недужому гормо- ни у підшкірних дом'яневих впорскуваннях, бо тоді вони діють найшвидше. Звичайно гормональні препарати дуже дорогі, тому лікування ними доволі дороге.

Брок і Друкрей перевели цікаві досліди над тим, як довго діє одноразова давка гормо- ну. Вони подавали щурям гормо- номіцям позбавленим жіночих полових заліз-яєчників гормон фолікуліну, який саме надає самичкам їхні прикмети самі-чок. Згадані дослідники пода-вали гормон в малих мішочках з тонкого кольтодію. Одним щурям подавали згаданий гормо- н у розчині оливи, іншим у формі кристаликів. Показа-

лось, що вплив гормону на тварини в одній розчині тривав тільки 4-6 днів, а в кристаликах діяв коло 14 міся-ців (!), а його активність зникала дуже поволі. Згадані дослідники вносять до цієї ке-вище тим, що кристаличний гормон майже не розпускається у воді і тому організм розпускає його поволі і по-ступнево, зате гормон в оливі організм витягає звидті, де його впорснули дуже скоро і скоро його розкладає на не-чинні хемічні сполуки.

ПІДПІРАЙТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУВАЮТ В „СВОБОДУ“ А ТИМСАМИМ ПІДПРЕТЕ „СВОБОДУ“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АРНОЛД П. А. — Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 206, повіломале своїх членів, що місечні збори відбу-ються в неділю, 19. березня, то-чно в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі; як значимо, Просимо членів зійтись та на ці збори бо є дуже важні справи і на цих зборах мусять бути подогодження з нагоди 50-літнього ювілею У. Н. Союзу ведеться кампанія за приледування нових членів. Нам є призначено приділати 24 членів. Це є досить скромне число, то-му просимо членів до співпраці в приледуванні. Старайтеся присте- новити членів на ці збори. — І. Бабан, пресд.; М. Зейгелух, секр.-кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. С. Мельничука, від. 331, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів і членів витись на ці збори, бо маємо важні справи до вирішення. — М. Ключка, пресд.; А. Матолім, кас.; А. Романюк, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, відбуються в суботу, 18. березня. Обов'язком членів є бути на зборах та вірнати свої вкладки. Є справи до подогодження. Членів, котрі ще не купили бондів, мають на зборах взяти апікації і купити бонди та звернути послиди, щоб можна вистати на час до комітету. — Відділовий уряд.

АЛЕНТАВН, П. А. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повіломале всіх своїх членів, що місечні збори відбу-ються в неділю, 19. березня, в годині пополудні, 803 Фронт стр. в 2. годині пополудні. Повинністю кожного члена є прийти на збори, бо маємо важні справи до подогодження. Памятайте, що з нагоди 50-літнього ювілею екзекутивно призначено на наш відділ приділати 35 нових членів. Тож просимо членів старатися виповнити свій обов'язок. — За уряд: П. Матковський, пресд.; І. Рудаківич, кас.; І. Федорак, секр.

ВІЛКІС-БЕРІ, П. А. — Квартальні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 89, відбуються в неділю, 19. березня, зараз по Ст. Божій, в галі парохі-яльній. Просимо членів прийти на час і вірнати всі свої довги. Будуть важні справи до подогодження. — Уряд.

ВЖЕ І ЯПОЇНЦІ БАЧУТЬ ПРОГРУ.

ЧУНКІНГ. — Люди, що були недавно в Шангаю, подають, що там живе тепер коло 100,000 японців, які назагал поводяться тепер супроти китайців ченно. Головно інтелі-генти ведуть супроти китайців певного роду алізерську політику, гебні казали: „Ми вам поможемо тепер, але ви нам мусите допомогти пізніше“. Інтелігентні люди вже зрозу-міли, що Японія війну програє.

ФРАНЦУЗИ РЕБРАЮТЬСЯ „ОЧИЩУВАТИ“ ПРЕСУ.

АЛЖІР. — Комісар справед-ливости обіцяв французькому тимчасовому дорадному зо-рови кампанію за „очищення“ французької преси. Всім газет-ерам, що проявляли про-вішівські симпатії, мають відоб-рати членство в газетарській юнії.

ПАСЕРК, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в з-боку У. Н. Дому, 237 Голд Еве. Всім членів просимо прийти на ці збори, бо маємо багато справ до рішення. Рівном повідомлемо всім членів і членів, що з причини Великих свят збори в місяці квітні відбуються триденні пізніше, себто 23. квітня, а не 16. — П. Го-ловачук, секр.

ПЛЕРНФІЛД, Н. ДЖ. — Місечні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбуються в суботу, 18. березня, в годині 7:30 ввечір, в домі 122 Либурті вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до подогодження. — Ю. Голітський, пресд.; В. Реновський, кас.; П. Ярема, секр.

ПІДПІРАЙТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУВАЮТ В „СВОБОДУ“ А ТИМСАМИМ ПІДПРЕТЕ „СВОБОДУ“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АРНОЛД П. А. — Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 206, повіломале своїх членів, що місечні збори відбу-ються в неділю, 19. березня, то-чно в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі; як значимо, Просимо членів зійтись та на ці збори бо є дуже важні справи і на цих зборах мусять бути подогодження з нагоди 50-літнього ювілею У. Н. Союзу ведеться кампанія за приледування нових членів. Нам є призначено приділати 24 членів. Це є досить скромне число, то-му просимо членів до співпраці в приледуванні. Старайтеся присте- новити членів на ці збори. — І. Бабан, пресд.; М. Зейгелух, секр.-кас.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошок зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, поварничана, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок \$1.50. Віск членильний і Кетко до писання 25 ц. Квартальні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в з-боку У. Н. Дому, 237 Голд Еве. Всім членів просимо прийти на ці збори, бо маємо багато справ до рішення. Рівном повідомлемо всім членів і членів, що з причини Великих свят збори в місяці квітні відбуються триденні пізніше, себто 23. квітня, а не 16. — П. Го-ловачук, секр.

Хто ще не має СТИННОГО КАЛЕНДАРЯ української святи і пости зазначені червоню, ціна 30 ц. з пересталою; можна прислати поштою марки. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ФАБРИКА ФАРБ І ПОКОСТ
Вимагаємо повільні змінами від праці...
H. V. WALKER CO., 714 DIVISION STREET, ELIZABETH, N. J.
Голосітьсь до Юнайтед Сейтс Емплоємт Сервіс.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.

ШІРІСІ, НЕРВОВІ І ШЛУНКОВІ НЕДУГИ Герофорд і інші відходні забурення, Шіркові і Міхурові забу-рення, Біль у кишкях, Шлунок і внутрішності забурення, хронічні боляки, пухлину зелез, нервові ослаблення, ревматизм і запаління жи. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою пльгою. Лучі Екс. екзамінація крові і мочі, аспірка, коли казане. Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОЯЛІТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2
DR. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 10th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Шодено, від 8. р. рано до 7. г. ввечір. У неділі від 9. рно до 2. noon.

ВУНСАМЕТ, Р. АЙ. — Місечні збори Тов. Запорозька Сп. від. 206, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 1. пополудні, в парохіяльній сід. 74 Геріс Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до обговорення і подогодження. Членів, що закупили воєні бонди на український давню проклад бонди, можуть на ці збори показати їх в урядівній. — І. Корольський, секр.

ГЕРІЛЕТОН, П. А. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повіломале місечні і позавісечні членів, що збори відбуються в неділю, 19. березня, в українській Галі, 74 Латурел в 1. годині пополудні. Є важні справи до подогодження, як рівном справу до 50-літнього ювілею, в яким наш відділ обіцяв членів участь разом з іншими відділами ішої оргуні. Догуччі членів мають вірнати свої довг і старатися платити вкладки на час. — В. Шпунда, пресд.; О. Костюк, секр.-кас.

ШКАГО, ІЛІ. — Місечні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 12:30 пополудні в церкві свя. 1944 Ірї уз. Обов'язком кожного члена є прийти на збори і вірнати вкладки та приділати найменше одного нового члена в цим році. — Уряд.

ОЛІФАНТ, П. А. — Подаємо до віддомі членам Бр. св. Киріла і Ме-тодія, від. 86, що місечні збори відбу-ються в неділю, 19. березня, зараз по Ст. Божій, в парохіяльній сід. 4. З. Просимо всіх членів то-чно зійтись на збори і подогодити бржчі справи. — Секр.

МОНКЕРС, Н. П. — Подільська Сп. від. 8, повіломале, що надзвичайні збори відбуються в неділю, 19. березня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 13 Вашингтон вул. Просимо прийти і вірнати свої вкладки. — В. Комар, пресд.; В. Мандлі, секр.

ПЛЕРНФІЛД, Н. ДЖ. — Місечні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбуються в суботу, 18. березня, в годині 7:30 ввечір, в домі 122 Либурті вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до подогодження. — Ю. Голітський, пресд.; В. Реновський, кас.; П. Ярема, секр.

ПАСЕРК, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в з-боку У. Н. Дому, 237 Голд Еве. Всім членів просимо прийти на ці збори, бо маємо багато справ до рішення. Рівном повідомлемо всім членів і членів, що з причини Великих свят збори в місяці квітні відбуються триденні пізніше, себто 23. квітня, а не 16. — П. Го-ловачук, секр.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошок зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, поварничана, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок \$1.50. Віск членильний і Кетко до писання 25 ц. Квартальні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбуються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополудні, в з-боку У. Н. Дому, 237 Голд Еве. Всім членів просимо прийти на ці збори, бо маємо багато справ до рішення. Рівном повідомлемо всім членів і членів, що з причини Великих свят збори в місяці квітні відбуються триденні пізніше, себто 23. квітня, а не 16. — П. Го-ловачук, секр.

Хто ще не має СТИННОГО КАЛЕНДАРЯ української святи і пости зазначені червоню, ціна 30 ц. з пересталою; можна прислати поштою марки. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ФАБРИКА ФАРБ І ПОКОСТ
Вимагаємо повільні змінами від праці...
H. V. WALKER CO., 714 DIVISION STREET, ELIZABETH, N. J.
Голосітьсь до Юнайтед Сейтс Емплоємт Сервіс.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.

ШІРІСІ, НЕРВОВІ І ШЛУНКОВІ НЕДУГИ Герофорд і інші відходні забурення, Шіркові і Міхурові забу-рення, Біль у кишкях, Шлунок і внутрішності забурення, хронічні боляки, пухлину зелез, нервові ослаблення, ревматизм і запаління жи. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою пльгою. Лучі Екс. екзамінація крові і мочі, аспірка, коли казане. Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОЯЛІТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2
DR. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 10th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Шодено, від 8. р. рано до 7. г. ввечір. У неділі від 9. рно до 2. noon.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місечні збори Тов. Укр. Сп. від. 170, відбу-ються в неділю, 19. березня, в го-дині 6. ввечір в У. Н. Домі, 18-183 Філіт ул. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до подогодження. Котрий член не може до-жити на збори і плати місяцю, то має заплатити вперед півмісяч або рчно, зате отримав ошует у вклада-ках. Догуччі членів будуть суспенди-овані, коли не заплатять своїх вкла-док. Не забуваймо за приледування нових членів в наш ювілейний році. — О. Логін, пресд.; М. Фурка, кас.; Т. Наколелітський, фіт. секр.

ШО ГЕРІВЕН, КОНН. — Квартальні збори Тов. Любов, від. 370, відбу-ються в неділю, 19. березня, в церкві свя. 127 Гарк ул., зараз по Ст. Божій. Просимо всіх членів прийти і принести решт від купи бондів. — М. Сампара, секр.

ШО ГОРК, Н. П. — Місечні збори Тов. Зоря, від. 89, відбуються в суботу, 18. березня, в 8. год. ввечір, в церкві свя. Юрї, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

HELP WANTED
NEW YORK, N. Y.

ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ І МУЖЧИН.
Чиста й легка фабрична праця.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОТРІБНО ДИВЧАТ І ЖІНОК.
Чиста й легка фабрична праця.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОТРІБНО ШИПІНГ або СТАК
КЛЕЙКА. Легка чиста праця. Шло-дення, або днів часова робота.
B. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City,
а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

ПОТРІБНО
ГОТЕЛІВНИХ РОБІТНИКІВ
Жінки і Мужчини — без різниці на вік.
Добра платня.
Постійне заняття
Досвід не вимагається
У Веіс Департаментах
Ніякої оплати Агенти
KNOTT HOTELS

Безплатна услуга в знайденні праці.
Отворено 8:30 рано до 5:30 попол.
234 — 7th Ave., New York City
(між 23-ю і 24-ю вулицями)
Робітників, що мають важну воєну працю, мусять мати поспілку, що вони знайдені.

HELP WANTED
NEW JERSEY.

ПОТРІБНО ЛЮДЕЙ
ДО МИТТЯ АВТОБУСІВ

Голосітьсь 6900 PARK AVE.
GUTTENBERG, N. J.

ПОТРІБНО ДИВЧАТИ з нахилом до
механіки, вигниси опе-рувати легку машину в фабриці лі-карств. Досвід не вимагається.
Заробляйте в часі науки. Етапоинце в будучині.
GLENE PHARMACAL
110 Oberlin Highway, Hoboken, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖІНОК,
молоді, що мешають в околиці
Нетерсон, Н. Дж., вчтисся, фаху ви-глядкувати писком папером файли.
Досвід не вимагається. Голосітьсь до
SMOKING PAPERS INC.
36 Morton St., Paterson, N. J.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

ВІДЗНАЧЕНИЙ ЗА ВОЄННЕ ЗУСИЛЛЯ. — Генерал Ген-рі Г. Арнолд (наліво), начальник американських по-вітряних сил, шойно надав медалю за визначну службу для війни Вилсонови, президентови „Генеральної Е-лектричної Ко.“, котрий є пресідантом Американського Арбітраційного Союзу. Доручення медалі відбуло-ся оноді в готелю „Нер“, у Нью-Йорку.

ТАРЗАН, ч. 937. Несподіваний напад.

Переконана, що незаний чоловік це ворог Тарзана, Зіра ринилася його вбити.

Почувши, що хтось на ньо-го скочив, Слим крикнув з дива.

Тарзан, що йшов слідом за 2 наїстами, обернувся, щоб побачити, що сталося.

Вовки теж почули крик і ог-лянулися та побачили Тарзана як близьку ціль своїх руш-ниць.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі в хронічні недуги чолові-ків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подорожого сві-доства.
Герородія й желтки лікується без операші.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697

Офісові години: денно від 10 до 7:30. В неділі від 11 до 1:30.
Жінка-доктор до обслугов.
X & Флюорограф. — Екзамінація \$2.00

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не ви-магає. Ми випомолимо вас.

\$150.00 ЦІЛІЙ ПОХОРОН

І вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОУ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
заряджує погребми по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАПА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rigilied funerals as low as \$150.
Telephone: GRamerCY 7-2661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

НА ФІЛАДЕЛФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
TEL. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ВРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
Занімесь похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, Нью-Йорк і околицях
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 8-6877